

4. Korporativne dejavnosti

Ustanovitelj Opus Dei – življenjepis sv. Jožefmarija Escrivája.

30. Okt. 2023

↗ Nazaj na kazalo

Glavni namen Opus Dei je usmerjen v izobraževanje njegovih članov; ***vendar pa zaradi gorečnosti za duše, ki je lastna njegovemu duhu, včasih tudi Opus Dei kot ustanova vodi apostolske naloge in pobude,***^[1] ki se imenujejo korporativne zato, ker

Opus Dei »prevzame odgovornost za doktrinalno in duhovno izobraževanje, ki se v njih izvaja«. ^[2] Te pobude lahko obsegajo najrazličnejše dejavnosti: športne, kulturne, umetniške, šolske ali rokodelske, katerih cilj je služenje družbi. Gre za apostolske iniciative v zdravstvenih domovih, centrih kmetijskega usposabljanja, v vajeniških delavnicah in šolah, ki potekajo skladno z laiško duhovnostjo, značilno za Opus Dei. Zato je poklicno delo državljanov, ki se v njih udelejujejo, popolnoma laiško in poteka v okviru civilne zakonodaje. ^[3]

Po pravici je ustanovitelj mogel reči, da ***so glavni sadovi dejavnosti Opus Dei tisti, ki jih dosežejo njegovi člani osebno, z apostolatom zgleda in prijateljstva.*** ^[4] Vendar pa je pri vsakem apostolskem projektu večjih razsežnosti potrebno sodelovanje

mnogih ljudi. Že v prvih letih, ko je ustanovitelj začel z apostolatom Opus Dei med uslužbenci, fizičnimi delavci in študenti, je gojil misel, da bi zasnoval kakšno izobraževalno ustanovo na visoki ravni. Prva korporativna dejavnost je bila Akademija DYA, katere cilj je med drugim bil izobraževanje univerzitetne mladine. Zatem so sledili študentski domovi, ki so se s širjenjem Dela namnožili. Toda ustanovitelj, ki je sanjal o povzdignjenju Kristusa na vrh človeških dejavnosti, je dolga leta zavzeto molil za vzpostavitev izobraževalnega središča na univerzitetni ravni, ki bi moglo ***graditi pravičnejšo družbo.***^[5]

S tem ni dolgo odlašal. Kmalu se je odločil položiti temelje bodoče univerze, in sicer v Pamploni, glavnem mestu španske pokrajine Navara. Leta 1951 je skupini članov Dela v Španiji naročil, naj začnejo

izvajati prvi del projekta: naj vzpostavijo *Studium Generale Navara*.^[6] Zamisel je bila drzna, saj so začenjali z ničle. Aprila 1952 sta prišla v Pamplono profesorja José María Albareda in Amadeo de Fuenmayor. Pamplonski škof, msgr. Delgado, pripoveduje, da je že prvikrat, ko sta ga obiskala v ustanoviteljevem imenu, »bilo čutiti živo in dejavno očetovo vero ter zaupanje njegovih sinov do njega«.^[7] Napotil ju je na regionalno vlado v Navari, kjer so ju nadvse prijazno sprejeli in obljubili, da bodo proučili možnosti za denarno pomoč.

Nekaj mesecev pozneje je profesor Sánchez Bella dobil nalogo, da bodočo univerzo spravi v pogon. V Pamplono je prispel julija 1952 ter zaprosil za gmotno pomoč pri navarski regionalni vladi, ki je uživala precejšnjo upravno in finančno neodvisnost. Dne 14. avgusta se je regionalna vlada za

obdobje dveh let zavezala projekt podpreti z vsoto, ki je znašala polovico tega, kar je zaprosil Sánchez Bella. Zgolj s to pomočjo in brez zagotovila stabilne gmotne podpore v prihodnosti ni bilo prav nič enostavno odpreti univerzo že v bližajočem se mesecu oktobru. Toda spričo izrecnega ustanoviteljevega navodila so s pobudo nadaljevali. Escrivájeva želja, da bi v Pamploni ustanovili univerzo, se je tako začela uresničevati. Skozi zgodovino se je ustanavljanje univerz običajno opiralo na kakega vélikega mecena, kralja ali papeža, če že ni bilo podprto s strani države; tako so univerze ob otvoritvi vselej imele na razpolago določeno premoženje oziroma predvideno vsoto stroškov v uradnem proračunu.

Studium Generale Navarra pa je prišel na svet brez ustanovnega kapitala. O tem pripoveduje Francisco Ponz, eden od prvih rektorjev te univerze:

»Očetova izjemna nadnaravna vera, njegovo trdno upanje, moč božje ljubezni, ki ga je tako kot pri vseh njegovih projektih priganjala k zagonu Univerze v Navari, se je prenašala na vse nas ter pregnala kakršnokoli oklevanje glede tega načrta, ki se je mnogim lahko zdel prava norost.«^[8] Ob vseh teh »norostih« pa se je trdno držal razumnosti in zdrave pameti. Tiste, ki so šli postavljat temelje bodoče univerze, je spominjal, da zaradi zgodnjega vstajanja sonce nič prej ne vzide. Se pravi, da je treba dati času čas in upoštevati, da se velike stvari rodijo majhne in nato postopno rastejo. Oziroma, rečeno z njegovimi besedami, če hočejo ustvariti dobro univerzo, naj poslušajo nasvet: ***Začnite z malim, da bo iz tega zrasel orlič, ne pa kak pečen vrabec.***^[9]

Ni šlo drugače, kot da se univerza začne v skromnem obsegu in se nato

počasi razvija. Oktobra 1952 je svoja vrata odprla Visoka pravna šola. Profesorski zbor je sestavljalo osem učiteljev, študentov pa je bilo kakšnih štirideset.^[10] Po dveh letih delovanja je ustanovitelj predlagal, naj proučijo možnosti za vzpostavitev Visoke medicinske šole. Povprašani so enoglasno menili, da bi bilo bolje počakati. Takrat so bili brez gmotnih sredstev in kazalo je, da bi urejanje prostorov, pridobivanje naprav in tehničnih pripomočkov, da ne omenjamo učiteljskega zbora, zahtevalo dolgotrajne in naporne priprave. Ustanovitelj je pozorno pretehtal njihov odgovor, nato pa predlagal, naj zadevo ponovno proučijo. In oni, opirajoč se na vero v očeta, so sklenili začeti: oktobra 1954 sta luč sveta ugledali Visoka medicinska in Visoka bolničarska šola.^[11] Naslednje leto je svoja vrata odprla Visoka šola za zgodovinske vede,^[12] potem pa leta 1958 še dva inštituta: IESE (*Instituto*

de Estudios Superiores de la Empresa)
ter Inštitut za novinarstvo.^[13]_____

Naposled je bilo leta 1959 z
otvoritvijo še ene izobraževalne
enote, bodoče Naravoslovne
fakultete, in z ustanovitvijo Inštituta
za cerkveno pravo, pod okriljem
Lateranske univerze, oblikovano
jedro vseučilišča *Studium Generale*,
predhodnika Univerze v Navari.^[14]_____

Ko je junija 1959 Sveti sedež
vzpostavil, je ustanovitelj izkoristil
priložnost, da bi španskim
kardinalom, nadškofom in škofom
predstavil to novo izobraževalno
dejavnost *Studiuma Generale*. Iz
Londona, kjer se je mudil v avgustu
1959, je petnajstim cerkvenim
dostojanstvenikom pisal takole:
Inštitut za cerkveno pravo ***bo orodje
za veliko služenje Bogu, ki bo
učinkovito pripomoglo k
izobraževanju laikov na področju
javnega prava Cerkve, škofijam pa
bo pomagalo vzgajati goreče***

duhovnike, ki bodo znali vršiti naloge v škofijskih kurijah ali pa opravljati predavateljsko delo v semeniščih.^[15]

Ob tem ko se je *Studium Generale* naglo razvijal, so nekateri škofje pomislili, da v Španiji nastaja nova univerza.^[16] Regionalna vlada je želela, da bi bili študijski programi v celoti priznani; in kot edino pot za polno civilno priznanje študija je ustanovitelj videl sklicevanje na 31. člen konkordata med Svetim sedežem in Španijo iz leta 1953.^[17] Pobudo, da bi navarski *Studium Generale* pridobil univerzitetni status, je kardinal Tardini, sledeč želji Janeza XXIII., navdušeno podprl. Ustanovitelj, ki bi si sicer bolj želel civilnega priznanja s strani države, se je lotil potrebnih postopkov, da bi Cerkev *Studium Generale* lahko povzdignila v univerzo.^[18]

Dne 3. aprila 1960 je kardinalu Pizzardu poslal pisno prošnjo, naj se navarskemu *Studium Generale* podeli status univerze, češ da že ***izpolnjuje pogoje, zahtevane v apostolski konstituciji Deus Scientiarum Dominus***, in predpise glede profesorskega zbora, nastanitve študentov itd.^[19] Na praznik Gospodovega spremenjenja, 6. avgusta 1960, je Sveti sedež z odlokom *Erudiendae* ustanovil Univerzo v Navari in 15. oktobra istega leta za velikega kanclerja imenoval msgr. Escrivája de Balaguerja.^[20]

Konec poletja 1960 se je ustanovitelj iz Londona vrnil v Rim ter se zaprl v svoj »kotiček Ville Tevere«, a ne za dolgo. V drugi polovici oktobra ga je čakala cela vrsta javnih dogodkov, verskih in akademskih slovesnosti. Pred meseci je bil na nuncijevo prošnjo sklenjen dogovor z nunciaturo, na podlagi katerega naj

bi duhovniki Opus Dei prevzeli skrb nad papeško baziliko sv. Mihaela v Madridu.^[21] Dne 30. aprila 1960 je bil kot redni član sprejet v *Colegio de Aragón*, v »krog izbranih Aragoncev, katerih talenti in državljanske kreposti onkraj njenih meja poveličujejo deželo, v kateri so luč sveta ugledali«. ^[22] V Zaragozi mu je na prošnjo Filozofske fakultete univerza podelila častni doktorat.^[23] Zatem je moral v Pamploni prisostvovati svečanosti ob vzpostavitvi Univerze v Navari in se 5. oktobra 1960 udeležiti prireditve, na kateri je prejel naziv častni meščan Pamplone.^[24] Brez dvoma je moral ob teh priložnostih premagati svoj naravni odpor in se udeležiti tako dolge vrste njemu posvečenih slovesnosti.

Iz Rima se je odpravil 10. oktobra, trdno odločen, da nekaj dni preživi v Madridu. Že več let je v Španijo hodil zgolj na hitre obiske, ne da bi se

utegnil tam pomuditi, in večje število članov Opus Dei ga še nikdar ni videlo v živo. V ponedeljek, 17. oktobra, je maševal v nabito polni baziliki sv. Mihaela in ni si mogel kaj, da se ne bi z ganjenostjo spomnil svoje prve maše po prihodu v Madrid aprila 1927.

Izrazi naklonjenosti, s katerimi so ga vsepovsod obsipavali, so bili nekaj, česar ni bil vajen, nekaj nezdružljivega z njegovim vodilom ***skriti se in izginiti***. Na predvečer svojega odhoda v Zaragozo je pisal članom Generalnega sveta:

Predragi, naj mi Jezus obvaruje te sinove. Vse poteka zelo dobro, vendar si zelo želim vrnitve v svoj kotiček.[25]

Potem ko mu je 21. oktobra rektor Univerze v Zaragozi slovesno podelil častni doktorat, je na tisti slavnostni prireditvi novi doktor imel govor, v katerem ni mogel mimo svojih

spominov na zaragoška študijska leta. Tema nagovora je bila: *Sledi Aragonije v vesoljni Cerkvi.*^[26]

Popoldne in dokler je ostal v mestu, so prijatelji in stari znanci drli v nadškofijski dvorec, kjer se je bil nastanil na prigovarjanje monsinjorja Casimira Morcilla.

»Mladi in manj mladi,« pripoveduje neka priča, »so se prerivali, da bi se lahko približali našemu očetu ter od njega prejeli blagoslov, znamenje križa na čelu, poljub ali da bi se zgolj dotaknili njegovega talarja.«^[27] S

hvaležnostjo je sprejemal poklone, ki jih je bil deležen, globoko v sebi pa je bil potopljen v druge misli, kakor bi mu bile njegove zasluge nekaj tujega.

In kaj se je s temi častmi zgodilo?

Doktorski prstan, ki se je med slovesno podelitvijo bleščal na njegovi roki, je po ustanoviteljevi vrnitvi v Rim končal kot okrasek na uhlju glinenega oslička,

razstavljenega v neki vitrini.^[28]

Njegovo bivanje v Zaragozi je bilo kratko in nabito s spomini: tisti vztrajni molitveni vzклик **Domina, ut sit!**, ki ga je dnevno ponavljal v baziliki Pilar; boleča nova maša v Marijini kapeli; ljubljeno Semenišče sv. Karla in dolga bedenja na eni izmed tribun cerkve, ko je bil sam z Najsvetejšim, ... ter hrepeneče hitenje po nadškofijskem dvorcu, dokler ni našel kapele, v kateri mu je kardinal Soldevila podelil tonzuro ...
[29] Koliko radosti in koliko trpljenja!

24. oktobra je odrinil proti Pamploni. Naslednji dan se je po okrašenih mestnih ulicah dolg sprevod profesorjev *Studiuma Generale* in drugih španskih univerz, predstavnikov mestnih in regionalnih civilnih oblasti, pomikal proti stolnici, kjer je nadškof, msgr. Delgado, daroval sveto mašo ob navzočnosti tretjine španskega episkopata. Po maši je bila v gotski dvorani stolnice slovesnost, na kateri

je nuncij, msgr. Antoniutti, prebral odlok, s katerim je *Studium Generale* dobil status katoliške univerze.

Potem ko sta zbrane nagovorila podpredsednik regionalne vlade in pravosodni minister kot predstavnik državnega voditelja, je nekaj besed v zahvalo izrekel novi veliki kancler Univerze v Navari.^[30] V

popoldanskem času je bila slovesna podelitev naziva častni meščan Pamplone. Veliki kancler je v kratkih potezah orisal vlogo univerze:

V Navari si želimo prvovrstno kulturno žarišče v službi naše Matere Cerkve. Želimo, da se tukaj vzgajajo učeni ljudje s krščanskim čutom za življenje. Želimo, da se v tem okolju, tako naklonjenem umirjenemu razmišljanju, goji znanstvena dejavnost, zakoreninjena v najtrdnejših načelih, in da s svojo lučjo razsvetljuje vse poti človeškega védenja.^[31]

V celostni viziji tega, kar mora biti univerza, brez dvoma prevladuje misel o služenju. ***Univerza v službi sveta*** – to je naslov govora, ki ga je imel dopoldne tistega dne na slovesni akademski prireditvi v stolnem refektoriju, kjer je danes škofijski muzej.^[32]_____

Na kratko povedano, njegov pogled je zaobjemal ubrano celoto znanosti in veščin, od teologije do humanističnih, družbenih, tehničnih in naravoslovnih ved, kajti cilj nove univerze je bil »spodbujati raziskovanje [...], vzpostavljati specializirano poučevanje [...], prispevati k izoblikovanju kulturne sinteze, ki bo spravila v sozvočje [...] enoto človeške resnice, poživiljene in razsvetljene z lučjo katoliške vere«.^[33]_____ Veliki kancler je to univerzo zasnoval v pristnem krščanskem duhu, zato je bila brez razlike odprta za vse, svobodna in neodvisna ustanova. Iz njenih predavalnic in profesorskega

zboru so izhajali pokončni moški in ženske z veliko ljubeznijo do resnice:

Univerza ve, je dejal leta 1974, da potrebna znanstvena objektivnost po pravici zavrača vsakršno ideološko nevtralnost, vsako dvoumnost, vsakršen konformizem in strahopetnost: ljubezen do resnice obvezuje celotno znanstvenikovo življenje in delo ter podpira njegovo trdno držo poštenosti v primeru morebitnih nelagodnih situacij.^[34]

Kaj je ustanovitelj pričakoval od tega kompleksnega akademskega podviga? Uspeh, ugled, učinkovitost? Od Univerze v Navari je tako kot od vsake korporativne dejavnosti pričakoval duhovnih in apostolskih sadov. ***Učinkovitost teh dejavnosti, je zatrjeval, ocenjujem po stopnji svetosti, ki jo dosežejo ljudje, ki se z njimi ukvarjajo.***^[35]

Cilj, h kateremu je oče stremel pri vsakem apostolskem delu, je bil zelo

visok. Ta cilj je bil nadnaravnega značaja in se je navezoval na sporočilo, prejeto 2. oktobra 1928: Bog nas kliče, da se sredi sveta posvečujemo s pomočjo svojega poklicnega dela. Zato nam kot naročena pride naslednja očetova anekdota, povezana z Univerzo v Navari. Oktobra 1960, mu je neki član Dela, takrat dekan Medicinske fakultete, spregovoril o svojih univerzitetnih skrbih. Oče ga je prekinil in ga vprašal:

– ***In ti, čemu si prišel v Pamplono?***

Odgovoril mu je:

– Da bi pomagal vzpostaviti to univerzo.

Oče pa mu je z zanj značilno naglostjo odločno in glasno dejal:

– ***Sin moj, prišel si zato, da bi postal svet. Če to dosežeš, si izpolnil vse.***^[36]

Za univerzo se je začejalo pomembno obdobje njenega razvoja. Treba je bilo še marsikaj doreči. V tem duhu je nekaj mesecev pred podelitvijo statusa univerze pamplonski nadškof pisal kardinalu Pizzardu: odlok o vzpostavitvi je »potrebni predpogoj za to, da bi po ustreznem dogovoru med predstavniki obeh oblasti – cerkvene in civilne – nova univerza v bodoče mogla podeljevati akademske nazive, ki bodo civilno popolnoma priznani«.

^[37] Ta »ustrezni dogovor«, ki bi lahko bil enostavno dosežen s pomočjo zakonskega odloka na osnovi veljavnega konkordata, pa se je razvlekel v silno težavna pogajanja, ki so trajala poldrugo leto. Izbrana je bila drugačna pot: podpis sporazuma med Svetim sedežem in državo Španijo, za to pa je bilo treba premagati številne ovire.^[38]

Težave so izvirale iz najrazličnejših področij. Na prvem mestu s strani

politikov, povezanih z generalnim sekretariatom Falange, ki so vlogo države pojmovali avtoritarno ter nasprotovali svobodnemu sistemu univerzitetnega izobraževanja. Podobna stališča so podpirali tudi univerzitetni profesorji, ki so se sklicevali na določene liberalne tradicije.^[39] Poleg tega so se med pripravo predloga o priznanju istočasno razširile govorice, da je Opus Dei sprožil postopek za vzpostavitev Univerze v Navari, ne da bi se prej posvetoval s španskimi škofi.^[40] V resnici pa, kot je nuncij dobro vedel, so od vsega začetka ravnali na osnovi prošnje, nasveta in navodil Svetega sedeža.

Ko so bila aprila 1962 pogajanja zaključena, je bil sporazum podpisan in naslednji mesec sta ga ratificirali obe strani: država Španija in Sveti sedež. Odlok Ministrstva za izobraževanje, s katerim je bila priznana civilna veljavnost nazivov

Univerze v Navari, je bil objavljen 8. septembra 1962.

Že nekaj mesecev prej je ustanovitelj čestital in izrazil svojo hvaležnost tedanjemu apostolskemu pronunciju, kardinalu Antoniuttiju, za ***ljubeznivo skrb in sveto prizadevnost pri podpori tega postopka***. V tistem pismu je še dejal: ***Ne morem pozabiti na težave, na določena nerazumevanja, ki jih je gospod kardinal moral premagati; toda z veseljem ob končnem uspehu so bile prav dobro poplačane.***^[41]

Ustanovitelj se je moral tej zadevi temeljito posvetiti z vso »sveto prizadevnostjo«, ki je tlela v njegovem značaju. V bitki proti starim političnim zameram civilnih oblasti in proti oviram, ki jih je postavljala tiska avtoritarne države, je odločno zagovarjal argumente pravičnosti in zdravega razuma.

Podrobnosti se sicer v pismu Antoniuttiju res ne dotika, jih pa omenja v pismu Pavlu VI., 14. junija 1964, ko se je ozračje že umirilo. Takole povzema svoje ukrepanje pri doseganju sporazuma:

Spričo takšnega nasprotovanja s strani države, ki se je upirala potrditvi pravnih posledic (civilnemu priznanju) slovesnega dejanja Cerkve (vzpostavitve katoliške univerze), sem šel v Španijo in protestiral najprej pri Francu, potem pa še po vrsti pri vseh ministrih. Samo v dveh primerih je bilo vzdušje pogovora neprijetno in napeto, in sicer na srečanju z ministrom Solísom, tajnikom Falange in voditeljem sindikata, predvsem pa pri ministru Castielli.^[42]

Druga težava je bila povezana z vprašanjem financiranja. Univerza je bila brez premoženja. Število fakultet in visokih šol je iz leta v leto raslo, s

tem pa tudi pričakovani stroški. Gmotna pomoč, prejeta od lokalnih in zasebnih institucij, je pokrila komaj 30 odstotkov proračuna. S ciljem pridobivanja sredstev je bilo leta 1962 ustanovljeno Društvo prijateljev Univerze v Navari.^[43] Leto za letom se je bilo treba spopadati z njenimi gmotnimi potrebami, pri čemer se niso nikdar zatekali k finančni podpori Cerkve ali španskih škofij. ***Gospod škof***, je ustanovitelj dejal monsinjorju Delgadu, ***vsa gmotna sredstva škofije in vse, kar boste v to vložili, naj bo za duhovnike. Nam pa vi nikdar ne dajte ničesar: niti intencije za eno sólo mašo.***^[44]

* * *

V tistih letih je msgr. Gastone Mojaisky Perrelli, apostolski odposlanec za Britansko vzhodno in zahodno Afriko, premišljeval o negotovi prihodnosti afriške celine. V

pol stoletja se je zgodil bliskovit prehod od kolonialne razdelitve Afrike k hitri dekolonizaciji. K temu so pripomogli različni dejavniki, med katerimi je bila nedvomno najpomembnejša sprememba, ki jo je prinesla druga svetovna vojna z utrditvijo načela svobode in demokracije v tretjem svetu. Z izjemno naglico so se razvijali nacionalizmi, ki so se opirali na avtohtone politične stranke. Ljudstvo je zahtevalo, da je po svojih zastopnikih udeleženo pri zakonodajnih procesih in nalogah vlade. Do leta 1960 je že več kot dvajset držav doseglo popolno samostojnost.

Sredi tega vrenja in burnega gibanja za neodvisnost je msgr. Mojaisky Perrelli kaj kmalu ugotovil, kam veter piha. Sile, dolgo časa zatrte zaradi kolonialne nadvlade, so bruhale na dan kakor orkan osvobajajočega nasilja ter za seboj

puščale kaotično praznino. S prihodnostjo katolištva v Afriki si je apostolski odposlanec belil glavo v Mombasi, v Keniji, na obrežju Indijskega oceana. V državi se je pravkar končala krvava vojna po vstaji Mau Mau in v teku so bile priprave na njeno neodvisnost. V sosednjih deželah – in Kenija pri tem ni bila izjema – so se zgodovinski preobrati vrstili z vrtoglavo naglico. Sprejemale so se prenagljene politične in kulturne reforme. Ta silna gonja se je ponekod razširila na verske ustanove, kjer je bilo ključno, kdo bo tja prišel prvi in prevzel vodilno vlogo.

Msgr. Mojaisky Perrelli je v mislih preudarjal: »Izgubili smo dirko v Centralnoafriški federaciji (obe Rodeziji in Njasaland), kjer je pred nekaj meseci britanska kraljica mati odprla univerzo. Izgubili smo dirko v Ugandi (v najbolj katoliški deželi na območju te apostolske delegacije),

kjer že deluje Makerere College. Ne bi želel izgubiti še zadnje tekme.«^[45]

Vzel je torej v roke pero, da bi se obrnil na msgr. Escrivája de Balaguerja, ki ga je spoznal v Rimu in do katerega je čutil globoko spoštovanje kakor do svetnika:

»Mombasa, 26. okt. 1957

Nadvse cenjeni monsinjor!

Želel bi izkoristiti 'staro prijateljstvo' in vas zaprositi za resnično veliko dejanje ljubezni v korist Cerkve v teh deželah. Vi sami poznate potrebe in obete afriških misijonov. Prispeli smo do odločilnega trenutka: število kristjanov, naraščanje spreobrnjenj, skorajšnji prehod na 'avtonomno oblast' itd. so razlogi, zaradi katerih se sedaj bije bitka izrednega pomena za prihodnost Afrike.

V roku 20 let bo odločeno – kdo ve, za koliko časa –, ali bo katolištvo vera

večine in bo imelo velik vpliv v teh deželah ali pa bo, Bog ne daj, omejeno ... kakor ena izmed mnogih krščanskih sekt.

Zaradi tega je skrajno pomembno ustanoviti katoliško univerzo; čeprav bi imela le eno fakulteto ali le prvi letnik ene same fakultete. Priti prej kot drugi je bistveno [...].

Premislite torej pred Bogom, ali bi mi mogli v čim krajšem času priskrbeti usposobljeno osebje, ki bi lahko začelo s fakulteto za gradbeništvo, ki bi jo odprli v Nairobiju v Keniji. Morali bi biti angleško govoreči, direktor pa po možnosti iz Velike Britanije (Oxford ali Cambridge).

Dodati moram še to, da bi nam Kongregacija za širjenje vere gmotno pomagala.

Rotim vas, da mi potem odgovorite (pritrdilno) in razmislite, ali lahko

pošljete koga, ki bi projekt proučil na kraju samem.

Cordialmente in Domino.«^[46]

Le kako bi mogel zavrniti takó duhovniško in tako katoliško prošnjo? Očetovo srce je bilo v ritmu Kristusovega Srca. Kaj vse bi storil za blagor duš! (S podobno prošnjo, ki je prav tako ni mogel odkloniti, se je nanj obrnil msgr. Caggiano, škof v argentinskem mestu Rosario, ko ga je rotil »pri Kristusovih žeblih«.) In tako je v božji navzočnosti stvar pretehtal ter v odgovor zapisal:

Rim, 4. november 1957

Draga ekszellenca,

dobil sem v roke vaše pismo z dne 26. oktobra in nanj želim nemudoma odgovoriti.

Ne morete si predstavljati, kako zelo smo sedaj zasuti z delom [...]; prav

tako vsaj še nekaj let ne bomo imeli na razpolago vsega osebja, ki bi bilo potrebno.

Vendar je klic vaše ekscelence tako duhovniški, da vam ne morem reči »ne«. Zato bosta, tako kot želi vaša ekscelenca, konec januarja tja prišla dva moja sinova inženirja – eden iz angleško govorečega sveta –, da bi skupaj z vami na licu mesta ugotovila, kateri bi bil najhitrejši način za začetek te dejavnosti.

Pozneje, ko se bosta vrnila in poročala Generalnemu svetu, bomo poskusili čim hitreje sprožiti zagon te gradbene fakultete v upanju, da bo to lahko temelj za celotno univerzo.

Gmotna pomoč s strani kongregacije Propaganda Fide bo zares potrebna, saj se utapljam v finančnih obveznostih spričo tolikih apostolskih dejavnosti, ki se jih je Opus Dei istočasno lotil v najrazličnejših državah.

Ne pozabite nas priporočiti Gospodu,
eksclenca.

Prisrčen objem vam pošilja

in Domino

Josemescrivá de B.^[47]

Oktobra 1958 je Pedro Casciaro po očetovem naročilu odpotoval v Kenijo, da bi se seznanil s tamkajšnjimi razmerami.^[48] V tistem času je bila Velika Britanija na tem, da s pomočjo medrasne tranzicijske vlade uvede neodvisnost Kenije.

Ustanovitelj je pristal na željo Svetega sedeža o ustanovitvi katoliške univerze, vendar pod pogojem, da vlada zagotovi spoštovanje lastnine in neodvisno delovanje te izobraževalne ustanove. Pridobitev takšnega zagotovila ni bila mogoča, tako da je bilo treba projekt spremeniti. Pojavil se je problem, ki ga niti pristojna kongregacija, niti msgr. Mojaisky

Perrelli, niti nadškof v Nairobiju, msgr. John Joseph McCarthy, niso znali rešiti. Namreč veljavni šolski sistem je zahteval vzpostavitev posebnih centrov, v katerih naj bi študij trajal dve leti in naj bi predstavljal vmesno stopnjo med srednjo šolo in vstopom na univerzo. Takšnih centrov pa v Keniji ni bilo.^[49]_____

Oče je bil tisti, ki je, po pričevanju Pedra Casciara, predlagal ustanovitev posebnega višješolskega zavoda in študentskega doma. Tako je nastal Strathmore College. Deloval naj bi skladno s sekularnostjo, značilno za Opus Dei, in pri tem spoštoval štiri splošna načela: »1) College mora biti medrasna ustanova; 2) odprt mora biti za nekatoličane in za nekristjane; 3) College ne sme biti priznan kot misijonska šola; in 4) študentje morajo plačevati vsaj simbolično šolnino, zato da bodo pouk cenili in da ne bodo imeli slabega občutka.«^[50]_____

Strathmore College je svoja vrata odprl meseca marca 1961. Na svet je prišel sredi polnega razmaha politične tranzicije. Volitve leta 1961 so privedle do notranje avtonomije in leta 1963 je Kenija dosegla popolno neodvisnost. Tako kolonialne kot lokalne oblasti tistega obdobja so imele dokaj skeptične poglede na prihodnost tega medrasnega, medplemenskega in medverskega *collegea*. Šlo je za prvi tovrstni poskus v vzhodni Afriki in, iskreno rečeno, nihče ni verjel, da bo ostal pri življenju. Toda od vsega začetka so vanj sprejemali temnopolte, belce in Indijce; študente, ki so pripadali katerikoli religiji in izvirali iz različnih plemen. Ne da bi kakorkoli posegal v politično ureditev porajajoče se države, je oče v tisto ustanovo vtisnil vodilno načelo: ***Obstaja le ena rasa, rasa božjih otrok.***^[51]

Istočasno so sledeč ustanoviteljevim napotkom njegove hčere ustanovile Kianda College, prvo šolo za poslovne sekretarke v Keniji. To je bila pobuda za razvoj družbenega statusa kenijskih žensk, saj so iz te šole, ki je sprejemala vse študentke ne glede na poreklo ali socialni položaj, izhajali usposobljeni kadri tako za javne ustanove kot za zasebna podjetja.^[52]___

Sožitje brez diskriminacije in predsodkov kljub občutnim razlikam med verskimi, etničnimi in plemenskimi skupinami, je bilo občudovanja vreden dosežek. »Če se ne bi držali takšnih načel, bi ob prehodu Kenije v neodvisnost *college* propadel ali pa bi bil razlastninjen,«^[53]___ pripominja Pedro Casciaro.

* * *

Pri aktivnostih korporativnega značaja ***ne gre za versko niti za cerkveno in uradno katoliško***

dejavnost.^[54] Od tod pogoj, ki ga je skladno z duhom Opus Dei postavil ustanovitelj, preden je začel delovati Strathmore College: ***ne sme biti priznan kot misijonska šola.***

Namreč enako kot člani Opus Dei nismo redovniki, je zapisal, takotudi ***nismo misijonarji. Naše apostolsko delo, ki ga vršimo kot misijo[poslanstvo], je povsod isto: tako v najbolj oddaljenem kraju izmed tistih, ki jih uvrščajo v misijonske dežele, kot tudi na asfaltiranih ulicah Rima, Londona ali Pariza, Madrida ali New Yorka.***

[55]

Toda kako naj to poslanstvo vrši laik?

Živi svoje običajno življenje; delaj tam, kjer si, in si prizadevaj izpolnjevati dolžnosti svojega stanú, dobro dokončati naloge svojega poklica ali službe, vsak dan se trudi za rast in napredovanje. Bodi lojalen, razumevajoč do drugih in zahteven

do samega sebe. Naj bo v tebi mrtvičenje in veselje. To bo tvoj apostolat. In ne da bi ti sam v svoji ubogi bednosti vedel zakaj, bodo ljudje, ki te obdajajo, prišli k tebi in v naravnem, preprostem pogovoru – ob koncu službe, na družinskem srečanju, na avtobusu, na sprehodu, kjerkoli – boste kramljali o nemiru, ki je prisoten v dušah vseh ljudi, čeprav se včasih nekateri tega nočejo zavedati; to bodo počasi bolje razumeli, ko bodo začeli zares iskati Boga.^[56]

Ta dnevni stik s prijatelji in službenimi sodelavci, ki ga beseda in življenjski zgled prežemata s krščanskim pričevanjem, je pravi apostolski kvas. Na videz se to stalno, ponižno in tiho delo zdi počasno, toda na dolgi rok je nadvse učinkovito.

Lepega dne ustanovitelj prejme pismo, v katerem mu njegov dobri

prijatelj pater Silvestre Sancho, dominikanec, v tistem času rektor Univerze sv. Tomaža v Manili, predlaga, naj Delo čim prej začne delovati na Filipinih. Oče mu novembra 1956 odgovori in pojasni, zakaj njegovi prošnji ne more ugoditi:

Predragi pater Sancho! Prejel sem tvoje pismo, za katero sem resnično hvaležen, in v veliko veselje bi mi bilo, ko bi ti mogel odgovoriti pritrdilno. Toda pred kratkim sem od Svetega sedeža dobil naročilo, naj naša ustanova prevzame skrb nad nekim misijonskim ozemljem, in potrebno je počakati, ker ne vem, koliko ljudi bomo morali poslati tja.

[57]

Dejansko je nekaj mesecev predtem msgr. Samoré, vatikanski državni tajnik, sporočil Escriváju, da želi papež Pij XII. zaupati Delu eno izmed *prelatur nullius*, ki naj bi bile

vzpostavljene v misijonskih deželah. Msgr. Samoré je ustanovitelja osebno obiskal ter mu pokazal zemljevid Peruja, na katerem so bila označena ozemlja, pripadajoča prelaturam v postopku ustanavljanja. Nadvse vljudno je ustanovitelja prosil, naj izbere tisto, ki bi se mu zdela za Opus Dei najprimernejša. Ta pa je ponudbo odklonil. Raje bi videl, mu je dejal, da najprej druge ustanove izberejo območje po svojem okusu in ozemlje, ki bo ostalo, bo sprejel Opus Dei.^[58]

Ta zares katoliški pogled je že v zgodnjih letih prevzel njegovo dušo in hotel je, da bi apostolska vnema postala resničnost tudi v življenju njegovih duhovnih otrok. Takole jim je razlagal razvoj te gorečnosti:

Začne se s tem, kar je dosegljivo, z običajnimi vsakodnevnimi opravili, in korak za korakom se v koncentričnih krogih širi hrepenenje po žetvi: v naročju

družine, na delovnem mestu, v civilni družbi, v kulturnem združenju, na političnem zborovanju, med vsemi sodržavljanji ne glede na njihov družbeni položaj; naposled doseže celo odnose med narodi, v svoji ljubezni zaobjema najrazličnejše rase, celine, civilizacije.^[59]

Za božič 1956 je s prisrčnimi čustvi voščil svojim hčeram in sinovom. Božje Dete je prosil za obilo milosti, da bi bilo **ново leto – s pomočjo vaše zvestobe, ki je sreča – polno poklicev in apostolskih dejavnosti, ljubezni, od enega pola zemlje do drugega.**^[60] Kljub temu apostolskemu vrenju v številnih deželah, kamor se je Delo že razširilo, pa je oče čutil nezadovoljstvo ob pogledu na vse, kar je bilo še treba storiti. Njegova širokosrčnost in veličina duha sta prehitevala njegove zmožnosti. Čutil je nezadovoljstvo, ker ni mogel doseči vsega. Vse to je

bilo kakor ***brezmejno morje***.

Začasno je bilo potrebno odložiti načrte v Belgiji, da bi bilo mogoče poskrbeti za Brazilijo in Kanado;^[61]____ odreči se je bilo treba tudi Filipinom, dokler ne spravijo v pogon perujske prelature.

Z apostolsko konstitucijo je bila 12. aprila 1957 ustanovljena nova *prelatura nullius* oziroma *ozemeljska prelatura*, katere pastoralna oskrba je bila zaupana Opus Dei. Obsegala je ozemlja pokrajin Huarochirí in Yauyos, ki so bila od nadškofije Lima precej odmaknjena. Njen prelat je postal msgr. Ignacio Orbegozo, član Opus Dei.^[62]____ Pet let pozneje je bila na podlagi sporazuma med limskim nadškofom kardinalom Landázurijem in prelatom v Yauyosu vložena prošnja pri Svetem sedežu za spremembo mejá tega cerkvenega območja.^[63]____ Prelatura je tako dosegla velikost 15.000 kvadratnih kilometrov in štela okrog 165.000

prebivalcev. Položaj in razmere, ki so vladale na njenem ozemlju, nam opiše msgr. Orbegozo. Pravi, da je bila to »izredno revna in nedostopna dežela, ker ni imela cest. Ležala je na nadmorski višini od tri do šest tisoč metrov, kjer je primanjkovalo prav vsega. Več kot devetdeset cerkva je bilo napol porušenih in zapuščenih, saj je minilo že petindvajset let brez duhovnikov.«^[64]

Od vsega začetka je imel prelat na razpolago nekaj škofijskih duhovnikov, članov Duhovniške družbe sv. Križa, ki so jim njihovi škofje dali dovoljenje za prehod v to prelaturu. Več mesecev so spoznavali deželo, obiskovali njene kraje in revne vasice, izgubljene med gorskimi vrhovi ali razsejane po visokih planotah. Na hrbtu jezdne živali so se morali prebijati po poteh med nebom in globokimi brezni, ki so bile tako ozke, da bi jih vsak napačen korak lahko pognal v

prepad. Podeljevali so zakramente: krst, zakon, bolniško maziljenje. Popravljali so propadajoče cerkve. Spovedovali so in maševali. Vsi tamkajšnji prebivalci niso razumeli španščine, kajti mnogi so govorili kečujski jezik, vendar to ni bila ovira za pridiganje in izkazovanje tolažbe tem ljudem. Na začetku je bilo še posebej težko. Oče jih je v mislih nenehno spremljal in bil željan njihovih novic. Želel jim je pisati, vendar ob takšnih in drugačnih opravilih nikakor ni našel trenutka, da bi to storil v miru. Nazadnje jim je iz Pariza poslal nekaj odmerjenih in gorečih vrstic:

Pariz, 30. januar 1958

Predragi Ignacio in vsi! Naj mi Jezus obvaruje te sinove v Yauyosu.

Kako sem si želel, da bi vam pisal! Vendar so vam najbrž že povedali, da spričo bolezni in neodložljivega dela

skorajda nisem mogel spisati niti majhne pisemske pole.

Vas imam še posebej v mislih: priporočam vas Gospodu in spodbujam še druge k molitvi za vas, spremljam vas, in ko pomislim na vas, me navdaja ponos.

Poznam težave, povezane s tem oranjem ledine. Trudimo se, da bi čim prej lahko tja prišli še drugi vaši bratje, tako da vas bo poleg prelata skupaj dvajset. Še naprej boste deležni podpore in prepričan sem, da bomo presegli vse cilje.

Bodite možje molitve, izpolnjujte mi norme. Bodite vedno veseli in optimistični. Jejite, počivajte, pomagajte drug drugemu ter bodite v nadnaravnem duhu pokorni svojemu prelatu. Bodite iskreni, ohranjajte v svojem življenju sveto navado bratskega opomina. In ne pozabite, da vas ta ubogi grešnik, ki je vaš oče, vsak dan izroča Gospodu in naši

presveti Materi, sveti Mariji, kot prvenec misijonskega dela, ki se bo sedaj nadaljevalo v Nairobiju in v Osaki. Brezmejno morje ljubezni!

Z vso dušo vas blagoslavlja, objema in vas ima rad vaš oče

Mariano.^[65]

Eden tistih prvih duhovnikov, ki so prestali dokaj let apostolskega garanja v Yauyosu, pričuje, da je oče »tistemu koščku Cerkve posvečal tolikšno skrb, da se je zdelo, kot da nima drugih, pomembnejših opravil«. ^[66] Bedel je nad njimi s svojo molitvijo, jim pomagal z nasveti, utiral jim je pot s pastoralnimi pobudami ter jim nudil zavetje z očetovsko ljubeznivostjo in nežnostjo:

Stalno ste prisotni v moji molitvi, jim je govoril, in želim vam pomagati, da boste zmagovali v tisočernih drobnih

junaštvih, ki jih otrokom Boga v njegovem Delu nikdar ne manjka.^[67]

Kadar ga je ponoči mučila nespečnost, je v domišljiji poletel k njim. Skupaj z njimi je pešal gor in dol po hribih in dolinah ter sodoživljal njihove napore ...

Naj mi Jezus obvaruje te sinove v Yauyosu, je pisal prelatu.

Predragi Ignacio! Tvoje pismo ob 2. oktobru me je silno razveselilo. Sledim vašim korakom, stalno vas spremljam pri vašem duhovniškem delu, pri vaših prigodah, ki vam jih zavidam, v vaši navidezni osamljenosti. Koliko molim za vas! [...]

Rad bi se v miru srečal prav z vsakim izmed teh sinov in z njimi pokramljal. Upam, da mi bo Gospod čim prej naklonil to veselje. Tudi moje srce bije in moja pljuča diha za Yauyos.^[68]

Njegovo veliko hrepenenje je bilo, da bi v trdi zemlji andskih gora videl ukoreninjeno upanje mladih poklicev, ki bi v prihodnosti nadaljevali z delom duhovnikov, poslanih iz Evrope. V ta namen je prelatura potrebovala semenišče, v katerem bi se vzgajali bodoči duhovniki. Če bi se marljivo osredotočili na ta cilj, bi čez dvajset let lahko imeli prva mašniška posvečenja.

Vsakokrat ko pride tvoje pismo, je pisal monsinjorju Orbegozu, ga večkrat preberem, kajti vaše novice me zelo razveselijo. Kako se kaj privajajo okolju tile sinovi, ki so prispeli pred kratkim?

Vsak dan molim za vas in še posebej prosim za te otroke, ki jih vzgajate. Že sedaj sanjam o duhovniških poklicih za Prelaturo Yauyos, ki bodo izšli izmed tistih Indijančkov. To najbrž ne bo lahko delo, vendar

vidim, da je zelo na mestu in nazadnje tudi rodovitno za prihodnost vere v teh deželah.

Imate dovolj počitka? Na vsak način morate dovolj spati in jesti: drugačno ravnanje ne more obroditi koristi, niti duhovnih.

Izpolnjujte mi norme in bodite vedno veseli, zadovoljni. Nikdar se ne čutite osamljene, kajti vsi – consummati in unum! – smo s srcem in s svojimi molitvami navzoči v Yauyosu.^[69]

In tako je tudi bilo, pripoveduje prelat, namreč »sedaj, komaj petindvajset let pozneje, je tista dežela, ki je bila ustanovitelju tako pri srcu v njegovi dnevni molitvi, postala cerkveno ozemlje z zavidljivo ureditvijo. Ima lastno bogoslovno semenišče in dvajset staroselskih duhovnikov ter prvovrstne apostolske dejavnosti: radijsko postajo, šole, kmetijska posestva, učiteljsko šolo, delavnice in druge

iniciative, obenem pa med verniki vlada visoka raven krščanskega duha.«^[70]

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

.....

^[1] Pismo 31. 5. 1954, št. 32; tudi *Pogovori*, št. 27.

^[2] Rolf Thomas, *Sum.* 7686. Obstaja še mnogo drugih socialnih dejavnosti, ki pa so plod osebnega dela članov Opus Dei v sodelovanju z drugimi katoliškimi ali nekatoliškimi državljani. Teh dejavnosti ne imenujemo *korporativne*, saj Opus Dei kot tak ne prevzema odgovornosti za njihovo duhovno usmeritev.

^[3] Prim. Pismo 15. 8. 1953, št. 22; tudi *Pogovori*, št. 18.

[4] AGP, P01 1967, str. 17; prim. tudi *Pogovori*, št. 31.

[5] *Pogovori*, št. 82. Na področju izobraževanja je oktobra 1951 v Bilbau svoja vrata odprla šola Gaztelueta, s čimer se je uresničil še en ustanoviteljev načrt, povezan s krščansko vzgojo. Ta šola je, tudi z vidika izobraževanja staršev in profesorjev, postala kraj sodelovanja med vzgojitelji in dijaki, kjer je vladalo domače vzdušje, temelječe na človeških krepostih, kot so iskrenost, zvestoba, tovarištvo in veselje.

[6] Besede *univerza* ni bilo mogoče uporabiti, ker takrat veljavna zakonodaja ni dopuščala ustanavljanja civilnih univerz, ki ne bi bile državne. Zato je bil izbran izraz *studium generale* oziroma *splošni študij*, s katerim so v srednjem veku označevali

univerzitetne izobraževalne ustanove.

[7] Enrique Delgado Gómez, v: *Testimonios ...*, *op. cit.*, str. 122.

[8] Francisco Ponz Piedrafita, RHF, T-04151, str. 18. Prvi rektor *Studiuma Generale* je bil Ismael Sánchez Bella, in sicer do februarja 1960; nasledil ga je profesor José María Albareda Herrera, za njim pa je junija 1966 to nalogo prevzel profesor Francisco Ponz. Prim. Pismo Joséju Maríi Albaredi Herreri, EF-591205-1, in Ismaelu Sánchezu Belli, EF-591205-2.

[9] Mario Lantini, PR, str. 599.

[10] Proračun za tisto akademsko leto je znašal 238.700 pezeta. Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 617.

[11] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 617; Ismael Sánchez Bella, RHF, T-06305, str. 17; Amadeo de

Fuenmayor Champín, RHF, T-02769, str. 8.

[12] Prvi dve leti študija sta bili skupni za vse humanistične in družboslovne programe.

[13] Poslovna šola IESE je delovala v Barceloni in je bila pozneje priključena Univerzi v Navari.

[14] Jožefmarija je imel zamisel o ustanovitvi inštituta za cerkveno pravo, ki bi učinkovito prispeval k spodbujanju raziskovanja na tem področju ter k izobraževanju številnih duhovnikov v Španiji in tudi laikov. Kot pojasnjuje Álvaro del Portillo v pismu 8. maja 1958, je bil takrat ustanoviteljev načrt naslednji:

»1) Ne ustanoviti fakultete za cerkveno pravo, ampak cerkvenopravni inštitut v okviru že obstoječe Visoke pravne šole. Pozneje bi ustanovili še več inštitutov – za sholastično filozofijo, za teologijo, za

cerkveno zgodovino itd. – znotraj ustreznih visokih šol *Studium Generale*. Tako bo omogočeno celovito katoliško izobraževanje študentov, ki obiskujejo *Studium Generale*, ta pa bo lahko postal učinkovita katoliška univerza, odprta tudi za duhovnike.

2) Inštitute bi seveda odpirali počasi, korak za korakom. Samo cerkvenopravni bi začel delovati takoj.

3) Zaenkrat ne bi zaprosili za ustanovitev, ampak za *priključitev* tega cerkvenopravnega inštituta kakšnemu papeškemu ateneju« (izvirnik v: AGP, oddelek Apostolska širitev, Univerza v Navari, I/1, 9).

Odlok o priključitvi Inštituta za cerkveno pravo Lateranski univerzi je podpisal kardinal Pizzardo, prefekt Kongregacije za semenišča in univerze, dne 12. junija 1959

(izvirnik v: AGP, oddelek Apostolska širitev, Univerza v Navari, I/1, 14, 2).

Po letu 1960, se pravi po pridobitvi statusa univerze, je bilo ustanovljenih še več izobraževalnih centrov, na primer: Inštitut za svobodne umetnosti (1960), Visoka tehnična šola za industrijsko inženirstvo (1962), Visoka šola za socialno delo (1963), Filozofski inštitut (1964), Visoka šola za arhitekturo (1964), Biološke znanosti (1964), Fakulteta za farmacijo (1964), Fizika (1965), Mednarodni inštitut za pedagoške vede (1965), Teološki inštitut (1967), Šola za tehnično industrijsko inženirstvo (1969), Teološka fakulteta (1969) idr. Prim. Francisco Ponz Piedrafita, RHF, T-04151, str. 49–50.

^[15] Pismo iz Londona msgr. Benjamínu de Arribi y Castru, EF-590809-1. Na odgovore ni bilo treba dolgo čakati. V vseh je bila

izražena hvaležnost za to služenje Cerkvi: »Vse te nove dejavnosti Opus Dei kažejo na čudovito vitalnost in velikopotezno služenje Cerkvi, kar bo gotovo razveselilo vsakogar, ki ljubi Cerkev bolj kot svoje majhne interese. Še danes bom pisal kardinalu Pizzardu in mu izrazil svoje zadovoljstvo« (seviljski kardinal José María Bueno Monreal ustanovitelju, 12. 8. 1959; izvirnik v: AGP, oddelek Apostolska širitev, Univerza v Navari, I/6, 33).

»Že prej sem bil prepričan o velikem delu, ki ga med nami opravlja Opus Dei [...], ta velikanski korak pa v meni vzbuja tiho občudovanje. Želel bi se vam iskreno zahvaliti za posebno naklonjenost, ki jo s tem učinkovitim delom tukaj izkazujete tej škofiji, tako da smo tudi mi deležni sadov vašega apostolata« (pamplonski nadškof, msgr. Enrique Delgado Gómez, 28. 7. 1959; *prav tam*).

^[16] Prim. Pismo monsinjorja Pedra Cantera Cuadrada, škofa v Huelvi, ustanovitelju, 17. 8. 1959; prim. *prav tam*.

^[17] 31. člen konkordata se je glasil:
»Sveta Cerkev lahko, skladno s kanonom 1375 Zakonika cerkvenega prava, svobodno uveljavlja svojo pravico do ustanavljanja in vodenja javnih šol katerekoli vrste in stopnje, tudi za laike« (*Acta Apostolicae Sedis*, XXXV, 1953, str. 648).

^[18] V zvezi s posredovanjem kardinala Domenica Tardinija prim. Pismo seviljskemu kardinalu Joséju Maríi Buenu Monrealu, EF-610317-1, v katerem mu ustanovitelj pravi:
Kardinal Tardini mi je povedal o pripravljenosti Cerkve, da Studium Generale Navara povzdigne v univerzo.

O sekularnem značaju nove univerze pravi msgr. Javier Echevarría: »Po drugi strani so o sekularnem duhu te

ustanove pričale civilne fakultete ter visoka raven njihove akademske zahtevnosti in znanstvenega raziskovanja, ki so ga izvajale» (*Sum.* 2202).

[19] Prim. Pismo monsinjorju Giuseppeju Pizzardu, EF-600403-2. Ta prošnja je bila podkrepljena s tremi pomembnimi pismi, naslovljenimi na Sveti sedež. Pamplonski nadškof Enrique Delgado Gómez je svoje pismo 25. 4. 1960 poslal kardinalu Giuseppeju Pizzardu. Kot utemeljitev za podelitev statusa univerze so med drugim navedeni naslednji razlogi: »dosežena zrelost te ustanove«; »primernost same podelitve statusa, kajti [...] le malo verjetno je, da bi v Španiji nastopile ugodnejše okoliščine za sklepanje potrebnih dogovorov s civilnimi oblastmi«; »zagotovljen znanstveni ugled profesorjev, doktrinalna neoporečnost nauka ter neprekinjenost celotne dejavnosti v

teku časa« (*prav tam*, kopija v: AGP, oddelek Apostolska širitev, Univerza v Navari, I/3, 13).

Prim. tudi Pismo, ki ga pamplonski župan Miguel Javier Urmeneta Ajarnaute pošilja nunciju, msgr. Ildebrandu Antoniuttiju, 25. 4. 1960 (*prav tam*, I/3, 15); in Pismo Miguela Gortarija Erree, podpredsednika regionalne vlade, 9. 5. 1960 (*prav tam*, I/3, 14).

[20] Odlok Kongregacije za semenišča in univerze je izdal njen prefekt, kardinal Pizzardo, 6. avgusta (*Acta Apostolicae Sedis*, LII, 1960, str. 988–990). Izvirnik odloka iste kongregacije, s katerim je bil za velikega kanclerja Univerze v Navari imenovan msgr. Jožefmarija Escrivá de Balaguer, je shranjen v: RHF, D-15102.

[21] Dotlej je za bogoslužje v tej cerkvi skrbela skupnost patrov redemptoristov, ki so nunciju, msgr.

Ildebrandu Antoniuttiju, sporočili, da v prihodnje ne bodo mogli več službovati v baziliki. Nuncij pa ni odnehal, dokler ni dosegel, da to nalogo prevzamejo duhovniki Opus Dei. Prim. César Ortiz-Echagüe Rubio, *Sum.* 6852; Pismo msgr. Ildebrandu Antoniuttiju, EF-591031-1.

^[22] Izvirnik dokumenta o imenovanju v: RHF, D-11781. Pobudo je 5. aprila 1960 vložil predsednik ustanove *Institución Fernando el Católico*. Prim. tudi Pismo Antoniu Zubiriju Vidalu, EF-600531-1.

^[23] Prošnji, ki jo je vložila Filozofska fakulteta, je rektorat ugodil in imenovanje je bilo odobreno 21. aprila 1960. Ukaz Ministrstva za izobraževanje v: *Boletín Oficial del Estado*, št. 128 (28. 5. 1960). Dokument o imenovanju v: RHF, D-05206. Prim. tudi Pismo iz

Londona Juanu Cabreri Felipeju,
EF-600717-1.

[24] Naziv mu je mestna občina
podelila na seji dne 5. oktobra 1960
»v znamenje iskrenega občudovanja
in hvaležnosti« zaradi ustanovitve
Studiuma Generale v Navari. Izvirnik
v: RHF, D-11716. Prim. Pismo iz
Madrida Miguelu Gortariju Errei,
EF-601019-2.

[25] Pismo iz Madrida, EF-601019-1.

[26] Prim. *Universidad*, 3–4 (1960),
Univerza v Zaragozi.

[27] Alejandro Cantero Fariña, RHF,
T-06308, str. 56; prim. tudi Pismo iz
Pariza monsinjorju Casimiru
Morcillu Gonzálezu, EF-601030-3; in
Florencio Sánchez Bella, RHF,
T-08250, str. 2.

[28] Prim. María del Carmen Sánchez
Merino, RHF, T-05132, str. 115; in
Blanca Fontán Suanzes, *Sum.* 6949.

[29] Prim. Javier Echevarría, *Sum*. 1898.

[30] Eden od škofov, navzočih na slavnostni prireditvi, pripoveduje drobno anekdoto: »Še vedno se spominjam – kakor da bi to gledal prav zdaj – osebne in prisrčne Jožefmarijeve geste, ko je stopal na čelu odličnega spremstva univerzitetnih profesorjev in sem se mu približal, da bi izrazil svoje zadovoljstvo in veselje. Z rokami se je prijel za glavo in mi po tiho dejal: **Gospod škof! Sram me je! Kako me je sram!**« (Santos Moro Briz, v: *Testimonios ...*, op. cit., str. 253–254).

[31] Govor, Pamplona, 25. 10. 1960. *Nuestro Tiempo*, št. 78, 1960. O ustanoviteljevih pogledih na področje znanosti in izobraževanja: Francisco Ponz Piedrafita: *La educación y el quehacer educativo en las enseñanzas de Monseñor*

Josemaría Escrivá de Balaguer, v: *En memoria de ...*, op. cit.

[32] Več let pozneje je ob premišljevanju o tem dejal: ***Potrebno je, da univerza študente vzgaja v miselnosti služenja, služenja družbi, tako da si bodo s svojim poklicnim delom in državljanskim udejstvovanjem prizadevali za skupno dobro*** (Pogovori, št. 74). Ob neki drugi priložnosti pa je povedal: ***Tega našega sveta ne bodo rešili tisti, ki skušajo otopiti življenje duha ter vse omejiti na vprašanja ekonomije ali gmotnega blagostanja, marveč tisti ljudje, ki imajo vero v Boga in v človekov večni cilj*** (Govor, Pamplona, 9. 5. 1974, v: Josemaría Escrivá de Balaguer y la Universidad, Univerza v Navari, 1993, str. 108).

[33] *Studium Generale Navara*, Zapisnik in letni proračun 1959/1960,

str. 5–6, arhiv Univerze v Navari.
Prim. Govor, Pamplona, 7. 10. 1972,
v: *Josemaría Escrivá de Balaguer y ...*,
op. cit., str. 98. Prim. tudi *Jezus*
prihaja mimo, št. 10.

[34] Govor, Pamplona, 9. 5. 1974, v:
Josemaría Escrivá de Balaguer y ...,
op. cit., str. 106. Vsaka dejavnost,
vsaka iniciativa, vsako delo ali
naloga mora po ustanoviteljevem
mišljenju biti sol, nauk in kvas
apostolata; vse prej kot nevtralen in
brezokusen pristop. Leta 1963 je
pisal vikarju v Španijo:

***Ravno so mi prinesli prvo številko
revije, ki jo izdajajo te moje hčere.
Iz več razlogov sem jo z
navdušenjem vzel v roke in bila mi
je vseč zunanja podoba, ilustracije
ali fotografije ali kakorkoli se
temu reče, vendar ti nemudoma
pišem, zato da jim v mojem imenu
poveš, da sem ob tem dobil vtis
imenitne jedi, toda brez okusa.***

Takšno publikacijo bi lahko izdala tudi skupina nevernic. Ali ne bi bilo mogoče s pomočjo ženske prikupnosti izraziti še kaj več – novice, komentarji, dober nauk! –, kar bi človek prebral z užitkom in bi se ga v duši dotaknilo? (Pismo Florenciu Sánchezu Belli, EF-630927-1). Šlo je za neko revijo, s katero so se samostojno ukvarjale nekatere članice Dela.

^[35] *Pismo 31. 5. 1954, št. 34. »Vedno kadar je oče omenjal naše delo na Univerzi v Navari,«* pričuje Ismael Sánchez Bella, »je poudarjal njen apostolski značaj: ***Katoliška univerza?*** je govoril.

Apostolska!« (Ismael Sánchez Bella, RHF, T-06305, str. 19). Ustanovitelj nikakor ni želel »nevtralnega« poučevanja (prim. Ignacio Celaya Urrutia, *Sum.* 5905).

^[36] Prim. Eduardo Ortiz de Landázuri, RHF, T-00171, str. 1–2. Prim. tudi

Javier Echevarría, *Sum.* 2203; Álvaro del Portillo, *Sum.* 708.

[37] Pismo monsinjorja Enriqueja Delgada Gómez, 25. 4. 1960; prim. AGP, oddelek Apostolska širitev, Univerza v Navari, I/3, 13.

[38] Potem ko je nunciatura 19. 11. 1960 poslala dopis, je Ministrstvo za izobraževanje sestavilo posebno komisijo za priznanje univerzitetnih nazivov. S strani vlade ni bilo nikakršne podpore. Maja 1961 je bil osnutek sporazuma končan in nato predložen v pregled rektorjem španskih univerz in Državnemu svetu. Ko so bila pogajanja zaključena, je bil sporazum uradno objavljen (*Boletín Oficial de las Cortes Españolas*, 13. 4. 1962), da bi pristojne osebe lahko podale svoje pripombe na besedilo. Komisija za zunanje zadeve je izdala ugodno mnenje. Državni voditelj Franco je 10. 5. 1962 podpisal akt o ratifikaciji

in 19. 5. 1962 je bila v Vatikanu izročitev ratifikacijskih listin. Besedilo je bilo objavljeno v uradnem listu (*Boletín Oficial del Estado*, 20. 7. 1962). Ministrstvo za izobraževanje je 8. 9. 1962 izdalo odlok, s katerim je bil izvršen sporazum o veljavnosti akademskih nazivov. Prim. Amadeo de Fuenmayor Champín, *El Convenio entre la Santa Sede y España sobre Universidades de estudios civiles*, Pamplona 1966, str. 70–73.

^[39] Kot primer lahko navedemo mnenje, izdano s strani komisije Ministrstva za izobraževanje, ki je proučevala osnutek sporazuma iz aprila 1962. Tam je zapisano, da ni bil izbran »sistem popolne univerzitetne svobode, ki bi bil enak za vse. Uvedba tega v našo zakonodajo bi pomenila radikalno spremembo načel španskega akademskega prava, katere končnih posledic ni mogoče

predvideti« (*Predlog komisije Ministrstva za izobraževanje o priznanju študijskih programov, ki se izvajajo na Univerzi v Navari*, 21. 5. 1961, Arhiv Univerze v Navari).

[40] Prim. Pisma monsinjorju Joséju Maríi Buenu Monrealu, EF-601123-1 in EF-610317-1, ter monsinjorju Marcelinu Olaechei Loizagi, EF-611013-1.

[41] Pismo, EF-620407-1.

[42] Pismo, EF-640614-1. Kot pravi ustanovitelj v tem pismu Pavlu VI., so bile v sporazum vsiljene strožje določbe in pogoji, kot pa so veljali za obstoječe civilne univerze. Med temi pogoji je bila zahteva, da mora 75 % profesorjev Univerze v Navari imeti tudi profesorski status na državnih univerzah (prim. *prav tam*; tudi: Álvaro del Portillo, PR, str. 781; César Ortiz-Echagüe Rubio, *Sum.* 6844).

[43] Prim. *Spominski zbornik* Univerze v Navari. V akademskem letu 1964/1965 je univerza imela 3.374 študentov, v letu 1992/1993 jih je bilo 12.420.

[44] Enrique Delgado Gómez, v: *Testimonios ..., op. cit.*, str. 132. Ko je msgr. Abilio del Campo y de la Bárcena, škof v Calahorri, predlagal, naj škofije gmotno prispevajo k vzdrževanju univerze, če študenti iz teh škofij študirajo na navarski Teološki fakulteti ali na Fakulteti za cerkveno pravo, mu je odgovoril: ***Moram povedati, da me nadvse veseli tvoja čudovita pripravljenost pomagati, vendar je s statutarnim načelom določeno, da se od škofij nikdar ne pridobiva tovrstna pomoč. Vse, kar si univerza in jaz sam želim od častitih ordinarijev, je, da molijo in spodbujajo k molitvi za sadove razgledanosti in apostolata v centrih za cerkvene študije***

Univerze v Navari (Pismo iz Madrida, EF-721020-1).

[45] Pismo monsinjorja Gastoneja Mojaiskyja Perrellija, 6. 10. 1957, izvirnik v: AGP, oddelek Apostolska širitev, Kenija, I/1, 1.

[46] *Prav tam. Cordialmente in Domino* – prisrčen pozdrav v Gospodu.

[47] Pismo monsinjorju Gastoneju Mojaiskyju Perrelliju, EF-571104-1.

[48] Prim. Pismo članom Dela v Mehiki, EF-581017-1.

[49] Prim. Pismo monsinjorju Johnu Josephu McCarthyju, EF-591022-1. Msgr. McCarthy je bil posvečen leta 1946 in povzdignjen na nadškofijski sedež v Nairobiju leta 1953.

[50] Pedro Casciaro Ramírez, *Sum.* 6345. V zvezi s prispevanjem simbolične vsote prim. XXI. poglavje, 6. Ustanovna karizma.

^[51] Javier Echevarría, *Sum.* 2224.

Prim. tudi *Pogovori*, št. 71. V tistih letih se je precej spreminjala sestava prebivalstva te države, v kateri je ob prehodu v neodvisnost živelo 50.000 Evropejcev, 200.000 Azijcev in več kot 9 milijonov Afričanov.

Oče je sanjal o trenutku, ko bodo prišli prvi kenijski člani in članice Opus Dei, ki bodo postali ***orodje za učinkovit razvoj našega apostolskega dela v Afriki*** (Pismo Pedru Casciaru Ramírezu, EF-620203-1). In komaj so njegove hčere prispele v Kenijo, jih je ustanovitelj že spraševal: ***Kdaj bo prišla prva?*** (Pismo članicam Dela v Keniji, EF-620430-1).

^[52] Prim. Teresa Acerbis, *Sum.* 4986; Carmen Ramos García, *Sum.* 7370; Blanca Fontán Suanzes, PM, l. 1082v. Tudi Kianda College je deloval v enakem krščanskem duhu kot Strathmore.

[53] Pedro Casciaro Ramírez, *Sum*.

6345. »Kmalu zatem,« pripoveduje msgr. Javier Echevarría, »se je začelo apostolsko delo v Nigeriji z istimi smernicami in istimi cilji: priti tja in služiti vsem brez razlikovanja. Na rahlo drugačen način so se tudi tam ponovili izrazi spoštovanja in zahvale za delo članov Opus Dei. V tistem času je izbruhnila nigerijsko-biafrska vojna. Čeprav je božji služabnik [Jožefmarija] sprejemal vse, kar bi Gospod odločil glede življenja njegovih otrok, ga je seveda skrbelo, da se jim ne bi kaj zgodilo, ter je v ta namen veliko molil in mnoge spodbujal k molitvi. Od svojih sinov je prejel pismo v trenutku, ko so bili iz države že izgnani člani vseh katoliških ustanov. V njem so mu sporočili, da so bile vladne oblasti do njih nadvse spoštljive in naklonjene ter so jih obravnavale kot državljane te dežele, ker je bilo očitno, da niso izvajali nikakršne rasne, verske ali plemenske diskriminacije. Dodali so

tudi, da še naprej opravljajo svoje delo, vsakdo na svojem mestu, ne da bi utrpeli kakršnokoli nadlegovanje» (Sum. 2225).

[54] *Pismo 12. 12. 1952, št. 30.*

[55] *Pismo 19. 3. 1954, št. 35.*

[56] *Božji prijatelji, št. 273.*

[57] *Pismo, EF-561108-1.*

[58] Konec leta 1956, preden so bila uradno vzpostavljena misijonska ozemlja, je ustanovitelj iz Lime prejel novico, da se je španska Škofija Majorka zavezala poslati svetne duhovnike, ki bi prevzeli skrb nad misijonom. Ustanovitelj je nemudoma pisal monsinjorju Antoniu Samoréju: ***Vedno smo pripravljeni iti v Yauyos ali v katerikoli kraj, ki nam ga določi Sveti sedež, vendar si z vsem spoštovanjem drznem predlagati, da bi bilo morda bolje, da nas***

pošljejo v takšne kraje, kjer ne bo nihče mogel reči, da se vmešavamo v apostolsko delo, ki ga tam že opravljajo drugi škofijski duhovniki iz Španije (Pismo, EF-561229-1).

V enakem duhu je nagovoril monsinjorja Francesca Lardoneja, nuncija v Peruju od leta 1953: *Bolelo bi me, če bi v Španiji potem kdo mislil, da poskušamo izriniti majorško škofijo* (Pismo, EF-561231-1). Dejstvo pa je, da je duhovnikov primanjkovalo in da je bilo ozemlje silno obsežno. Prim. Pismo monsinjorju Francescu Lardoneju, EF-570125-1. Pred tem je bil zadnji pastoralni obisk v tistih krajih opravljen še v času sv. Toribia iz Mongroveja (v 16. stoletju).

Prelatura Yauyos je zares izreden primer (prim. Pismo Joséju de Orbegozu y Telleríi, EF-570514-3). Ko se je z msgr. Samoréjem pogovarjal o

prevzemu pastoralne oskrbe nad misijonskimi ozemlji v Peruju, mu je ustanovitelj povedal, da takšne naloge pravzaprav niso cilj Opus Dei, ki se običajno ne ukvarja s cerkvenimi strukturami in iniciativami. Pojasnil mu je, da bi apostolsko delo v Yauyosu bilo izjema, saj so duhovniki Dela svetni duhovniki, so škofijski duhovniki v škofiji, kjer živijo. Vendar je ustanovitelj predlog takoj sprejel, ko mu je msgr. Samoré povedal, da je bila to papeževa izrecna želja (prim. Javier Echevarría, *Sum.* 2384). Apostolske dejavnosti, ki so jih v perujskih pokrajinah Yauyos in Cañete izvajali člani Opus Dei – npr. kmetijska šola Valle Grande ali center strokovnega usposabljanja Condoray, namenjen ženskam s podeželja –, pa so vsekakor bile ustanove laiškega značaja.

[59] *Pismo* 16. 7. 1933, št. 15.

^[60] Pismo članicam Dela, EF-561200-2.

^[61] Prim. Pismo članom Regionalne komisije v Španiji, EF-561122-1; Pismo Manuelu Botasu Cuervu, EF-561031-1; Pismo monsinjorju Hugu Bressaneju de Araújo, EF-561120-1, idr.

^[62] Prim. *Acta Apostolicae Sedis*, XLIX (1957), str. 307 in 881. Ko je Sveti sedež ustanovil to prelaturu, je bil za prelata imenovan msgr. Ignacio María de Orbegozo y Goicoechea, ki je svojo funkcijo nastopil 2. 10. 1957.

^[63] Med razlogi za to, da se ozemlju prelature priključi pokrajina Cañete, je bila tudi možnost za gmotno vzdrževanje območja, ki je bilo silno revno, brez duhovnikov, brez materialnih ali kakšnih drugih sredstev. Priključitev pokrajine Cañete je prinesla znatno pomoč. Odlok, s katerim je Sveti sedež spremenil meje cerkvenega območja, je označen s 24. marcem 1962. Prim.

Acta Apostolicae Sedis, LIV (1962), str. 735.

[64] Ignacio María de Orbegozo y Goicoechea, *Sum.* 7277. Ko je bila ozemeljska prelatura ustanovljena, prelat skladno s cerkveno prakso še ni bil škof (prim. Pismo Joséju de Orbegozu y Telleríi, EF-570514-3). Dne 25. januarja 1964 je msgr. Orbegozo prejel škofovsko posvečenje in postal naslovni škof Ariassa; 26. aprila 1968 pa je bil imenovan za škofa mesta Chiclayo. Prim. Pismo Joséju de Orbegozu y Telleríi, EF-631203-2, in Pismo msgr. Ignaciu Maríi de Orbegozu y Goicoechei, EF-640205-1.

[65] Pismo, EF-580130-1.

[66] Alfonso Fernández Galiana, RHF, T-00161, str. 2.

[67] Pismo monsinjorju Ignaciu Maríi de Orbegozu y Goicoechei in članom Dela v Yauyosu, EF-590317-1.

[68] Pismo, EF-591014-1.

[69] Pismo, EF-600216-2.

[70] Ignacio María de Orbegozo y Goicoechea, *Sum.* 7277.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/4-korporativne-dejavnosti/](https://opusdei.org/sl-si/article/4-korporativne-dejavnosti/)
(28. Mar. 2026)